№ 288. Poniedziałek 18. Grudnia 1865. Rok wydania 55.

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Telegramy Gazety Lwowskiej.

Peszt, 17. grudnia. Obydwie Izby przedstawiły się in corpore Jego Cesarskiej Mości. Najstarszemu wiekiem prezydentowi Izby niższej odpowiedział Najj. Pan w najłaskawszych wyrazach, podnosząc trudność zadania, jaka czeka reprezentantów, wyrażając pewną nadzieję, że ten sejm w życiu narodu stanowić będzie wiekopomną epokę nowo ugruntowanego szczęścia; niemasz bowiem tak trudnego zadania, do którego rozwiązania niebyłby zdolny naród węgierski z Królem swoim sprzymierzony. W końcu wyraził Najjaś. Pan nadzieję, iż będzie wkrótce wraz z Cesarzową świadkiem, jak się spełnią usiłowania dla dobra kraju.

Na przemowę Prymasa, przewodniczącego Izby wyższej, wyraził Najjaś. Pan nadzieję, że członkowie Izby wyższej spełnią swoje tradycyjne powołanie jako silne podpory tronu, tem bardziej, że tym sposobem mogą urzeczywistnić wspólne życzenie pomyślnego rozwiązania kwestyi prawa państwowego.

Bruksela, 17. grudnia. O godz. 11. uroczysty wjazd Króla, wielki entuzyazm. W południe Król w obec połączonych Izb złożył przysięgę na konstytucyę. Po złożeniu przysięgi Król w mowie swojej wyraźnie przyrzekł, zachować swobody i niepodległość Belgii i naśladować przykład Ojca. Mowa Króla z uniesieniem przyjęta.

Część nieurzędowa.

Lwów, 18. grudnia.

Podług doniesienia telegraficznego z **Pesztu** z 16. b. m., odwiedzał Najjaśn. Pan tego dnia akademię węgierską, gdzie baron *Eötvös* powitał Monarchę stosowną przemową. Baron nadmienił w swojej przemowie, że otwarcie akademii przypadło w chwili tak ważnej, i wyraził nadzieję, że nauki będą kwitnąć coraz więcej pod opieką Jego Mości Cesarza. Najjaśn. Pan zwiedzał wszystkie lokala i wpisał najłaskawiej swoje imię do złotej księgi. — Izba deputowanych miała tego dnia drugie posiedzenie, na którem podzieliła się na dziewięć oddziałów w celu wzajemnej weryfikacyi.— *Hirnök* dowiaduje się, że biskupi Moyser i Gubanetz prosili, ażeby ich dla słabości uwolniono od przybywania na sejm.

Jener. Koresp donosi, że *traktat handlowy* między Austryą i Anglią został przedwczoraj podpisany w Wiedniu przez obustronnych pełnomocników.

Sejm *szlązki* zatwierdził na posiedzeniu z 16. b. m. projekta finansowe i ustawę finansową na rok 1866, i odroczył się do 16. stycznia 1866.

Jak donosi *Baier. Ztg.*, postanowiły rządy Bawaryi i Prus zaproponować rządom związku celnego niezwłoczne rozpoczęcie *układów z Włochami względem zawarcia traktatu handlowego.* Odnoszące się do tego okólniki będą temi dniami wysłane.

Memorial dipl. donosi, że półurzędowe układy między *Francyą* i *Austryą względem traktatu handlowego* rozpoczęły się dnia 14. b. m. Ten sam dziennik zapewnia także, że między Paryżem i Rzymem rozpoczęły się formalne i bezpośrednie układy względem *przeniesienia długu rzymskiego.*

Poselstwo prezydenta Stanów zjednoczonych oznacza wniesioną do konstytucyi poprawkę względem zniesienia niewolnictwa jako przypuszczenia Stanów południowych do kongresu. Flota ma być zredukowana na 117 okrętów z 830 działami, a armia na stopę pokoju w liczbie 50.000 ludzi, która w razie potrzeby może być podniesiona na 82.000. Budżet wojenny ma być zredukowany z 516 na 33 milionów. Poselstwo zaleca zmniejszenie pieniędzy papierowych jako nieodzowne, jako też spłacenie długów państwa w 30 latach. Stałemi celami polityki unii są pokój i przyjaźń z obcemi mocarstwami. Zupełne usprawiedliwienie ministrów angielskich w kwestyach toczących się między Ameryką i Anglią przed trybunałem narodów jest niepodobne; ale odwet w drodze prawodawczej byłby teraz niestosownym. Przyjaźń między Ameryką i Anglią musi na przyszłość opierać się na wzajemnej sprawiedliwości. Union pozostawia ludom europejskim wybór własnej formy rządu i może żądać równego zachowania się z drugiej strony; uważałaby więc ona za nieszczęście dla pokoju świata, gdyby zmuszoną została do bronienia republikanizmu przeciw obcej interwencyi; nieprzewiduje ona jednak tego i niechętnie zastanawia się nad tem, jakie stosunki mogłyby ją skłonić do obrony własnej formy rządu. Unia zarzuci swoją tradycyjną politykę tylko skutkiem napaści z zewnątrz, i ufa mądrości i sprawiedliwości obcych mocarstw, jak również ich szanowaniu zasady nieinterwencyi.

Lwów, 17. grudnia. Kiedy mężowie obecne ministeryum składający powołani zostali zaufaniem Najjaśniejszego Pana do objęcia steru rządu, zarzucały im dzienniki dziś w opozycyi stojące brak programu, oznaczającego wybitnie kierunek ich postępowania, posądzały ich nawet o dążenie do przywrócenia absolutyzmu w Austryi, z pozbawieniem ludów jej swobód i wolności, które panujący Monarcha z własnej woli i łaski nadać im raczył. Jakoż ministeryum Belcredi nie siliło się na słowa, na ogólne frazesa; wolało raczej działać niż mówić. Mężowie, których Najjaśniejszy Pan zaufaniem swem zaszczycił, nie zapoznali taktu, że w skład monarchii austryackiej wchodzą różne narody i ludy, odrębne historyczne tradycye i prawa mające, dla tego formy konstytucyjne, na abstrakcyach i teoryach oparte, ludy te zadowolić nie mogły, bo nie uwzględniały dostatecznie praw i tradycyj, które im drogiemi być nie przestały. Przyznanie krajom koronnym rzeczywistej autonomii i samorządu w sprawach wewnętrznych, pierwszem było następstwem jasnego tego pojmowania istotnego stanu rzeczy. Ażeby zaś w przyszłem ukonstytuowaniu monarchyi głosy narodów i ludów, w skład jej wchodzących, wysłuchane być mogły tak, iżby ukonstytuowanie to stało się węzłem, tradycye i interesa szczególnych części z interesem ogółu łączącym, Najjaśniejszy Pan manifestem wrześniowym zapowiedzić raczył, iż legalne reprezentacye królestw i krajów wezwane będą do wyrzeczenia zdania swego w najżywotniejszej sprawie państwa całego dotyczącej, w sprawie, której szczęśliwe załatwienie na przyszłe jego losy stanowczy wpływ wywierać będzie. W obec słowa Monarchy zamilknąć musi nieufność, ministeryum Belcredi o tendencye absolutyzmu posądzająca. Jeżeli zaś idzie jeszcze o program należycie sformułowany, to program ten, dobitnemi wyrazami skreślony, odsłoniła nam mowa wiceprezydenta namiestnictwa hr. Łazańskiego, wygłoszona na posiedzeniu sejmu czeskiego przy rozprawach nad adresem. Szczupły zakres pisma naszego nie pozwala nam zamieścić mowę tę w całości, wyjmujemy z niej tylko ustęp, który dążenie i zamiary rządu najwyraźniej wypowiada. Ustęp ten opiewa jak następuje:

„Rząd, Panowie, przedewszystkiem poprzeć chcą autonomię. Rząd chce wolnej gminy, z reprezentacyą powiatową nad nią przełożoną; chce żeby instytucye te swobodnie się rozwijały, żeby się nie ograniczały na szczupły zakres kwestyj administracyjnych, na zwykłe sprawy zarządu gminnego; rząd przenieść chce na reprezen-

tacyi powiatowe wielką część punktu ciążenia administracyi. Rząd chce sejmu krajowego z dodanemi mu organami administracyjnemi, nie tylko dla tego żeby administrował szpitale i inne zakłady, lecz chce sejmu, któryby wzmacniał i popierał zarząd ściślejszej ojczyzny, ażeby ściślejsza ojczyzna stała się silnym filarem ogółu państwa. Rząd nakoniec che reprezentacyi państwa dość silnej ażeby stanęła w obronie wielkich interesów państwa i jego całości; przy takiej reprezentacyi, przy takiej wspólności interesów rząd obstaje wobec Węgier i innych krajów, nie chce zaś rady państwa, któraby samoistność sejmów krajowych za nadto ścieśniała."

„Rząd, Panowie, obok tych organów autonomicznych zostawia własne swoje organa, rząd chce opierać władzę swoję nie na organach słabych lecz silnych, opierać się chce na zdrowym organizmie, nie chce organów coby się mięszały w drobne sprawy administracyjne, lecz chce ustanowić organa, będące prawdziwemi i godnemi stóżami prawa. Rząd chce kwestyę konstytucyjną przełożyć legalnym reprezentantom wszystkich krajów koronnych, jeżeli, jak spodziewać się można, w krajach węgierskich przyjęte zostaną warunki dyplomu, i nastąpi zgoda z sejmami tamtejszemi co do spraw wspólnych i sposobu ich traktowania; rząd nie che ażeby Węgrzy orzekały zaoczność innych krajów; rząd nie myśli o zaoczności w skutek uchwał sejmu węgierskiego, chociaż obecnie decyzya w głównych kwestyach od Węgrów zależy. Legalni reprezentanci są legalnymi zastępcami krajów w sejmach krajowych, a pojęcie legalnej reprezentacyi jest w sejmach krajowych. Po tak długich i zmudnych rozprawach musiałem się ograniczyć na wyłożeniu pojęcia prawa przez rząd i na wypowiedzeniu tego, co rząd chce i co czynić zamyśla; sądzę, iż krótki ten zarys wystarczy ażeby Panom dać wyobrażenie o tem, czego po rządzie spodziewać się macie. Jeżeli zaś rząd tak silną autonomię tworzy, jeżeli organom jej nadaje tyle powagi i siły, ile rzeczywiście nadać zamierza, jeżeli w kształty te życie wlać chce, ażeby nie tylko na papierze istniały, to rząd taki musi się czuć silnym, przedewszystkiem zaś czuć się musi uczciwym, gdyż rząd nie mający uczciwych zamiarow, w obec takich organów wkrótce upaśćby musiał. Jeżeli zaś rząd tyle zaufania ludom Austryi okazuje, to rząd taki zaprawdę na ufność zasługuje, i dla tego trzeba mu okazać ufność i wspierać go w rokowaniach, w które wchodzi w tej chwili nie tylko w interesie Węgrów samych."

Monarchia Austryacka.

Dwunaste posiedzenie Sejmu krajowego dnia 16go grudnia.

Marszałek krajowy x. *Leon Sapieha* zagaił posiedzenie o godzinie kwadrans na 12tą przed południem.

Obecnych posłów było 132. Ze strony rządu c. k. komisarz rządowy, radzca dworu p. *Possinger.*

Po odczytaniu protokołu z ostatniego posiedzenia wnieśli pp. *Pawlików*, *Wężyk* i *Ławrowski* z swej strony sprostowania. Ksiądz *Pawlików* oświadcza, że nieuczynił wniosku o opuszczenie §. 13. regulaminu lecz tylko o opuszczenie pierwszego ustępu tego paragrafu. P. *Wężyk* oświadcza, że niebył przeciwny ani wnioskowi wydziału krajowego ani poprawce p. Krzeczunowicza; oświadczył się tylko przeciw temu, by §. 13. uważano za zmianę statutu krajowego. P. *Ławrowski* prostuje protokół w ten sposób, że bynajmniej niebył przeciwny wnioskowi wydziału krajowego, ale owszem go popierał.

P. *Grocholski* robi uwagę, że oświadczenia pp. Wężyka i Ławrowskiego według regulaminu niepowinny być umieszczone w protokole, niezawierają bowiem żadnych wniosków ani poprawek.

Sprostowano więc protokół tylko co do poprawki ks. Pawlikowa, oświadczenia zaś pp. Wężyka i Ławrowskiego opuszczono; poczem protokół został przyjęty.

Sekretarz *L. hr. Wodzicki* odczytuje nowe petycye wniesione do Sejmu, które odesłane zostały do komisyi petycyjnej.

Sekretarz p. *Kulczycki* odczytuje następujące nowe wnioski: 1. Wniosek p. Zahorojka dostatecznie poparty o zmianę dotychczasowych ustaw i przepisów tyczących się przemysłu młynarskiego i o wypracowanie projektu do ustawy względem przemysłu młynarskiego opartej na zasadzie wolnej konkurencyi. 2. Wniosek ks. Treszczakowskiego o zaprowadzenie nauki gospodarstwa wiejskiego w szkołach ludowych. 3. Wniosek p. Demkowa, ażeby pobór do wojska odbywał się osobno w gminach chrześciańskich a osobno w żydowskich.

Te wnioski dostatecznie poparte zostaną wydrukowane i posłom rozdane.

C. k. komisarz rządowy oznajmił, iż nieuszło wiadomości ces. rządu, że reprezentacya kraju niebędzia miała do dyspozycyi dostatecznych funduszów do zaradzenia niedostatkowi w kraju i że będzie musiała w tym celu zaciągnąć pożyczkę. Okazało się, że skarb państwa w obecnym stanie nie jest w możności dostarczenia całej sumy do tego potrzebnej. Ze względu jednak na naglącą potrzebę raczył Jego Ces. król. Apostolska Mość wyznaczyć na zapomogi okolic nędzą dotkniętych za gwarancyą kraju pożyczkę pięciu procentową w kwocie pół miliona złr. w. a. ze skarbu państwa, płatną w trzech rocznych ratach. Wypłacenie 100.000 złr. z tej sumy zostało już zarządzone, dalsze zaś wypłaty nastąpią w miarę żądania Sejmu a względnie wydziału krajowego.

To przedłożenie rządowe odesłane zostało do komisyi głodowej do sprawozdania na najbliższem posiedzeniu.

Następnie wniósł c. k. komisarz rządowy projekt podziału terytoryalnego Galicyi z Wielkiem księstwem Krakowskiem w celu organizacyi politycznej kraju z wezwaniem ażeby Sejm w myśl §. 19. statutu krajowego objawił rządowi swoje zdanie o tym projekcie. W uwagach swoich nad tym projektem c. k. komisarz rządowy podniósł ważność i nagłość reorganizacyi najniższych urzędów i oświadczył gotowość swoją do udzielania komisyi tym przedmiotem zająć się mającej wszelkich dat statystycznych i wyjaśnień.

To przedłożenie rządowe jest już drukowane i Izbie rozdane. Na przyszłem posiedzeniu przyjdzie na porządek dzienny.

P. *Kraiński* odczytał następujące wnioski wydziału krajowego: *a)* projekt instrukcyi dla wydziału krajowego. *b)* wniosek do sejmu względem zmiany §. 13. statutu krajowego: ażeby sejm przy zachowaniu postanowienia §. 38. statutu krajowego i z zastrzeżeniem najwyższej sankcyi Jego ces. król. Apostolskiej Mości uchwalił; po drugim ustępie §. 13. statutu krajowego ma być umieszczony jako trzeci ustęp dodatek następującej treści: „Wszelako członka wydziału krajowego, wybranego przez całe zgromadzenie sejmowe może zastąpić zastępca innego członka, równie przez całe zgromadzenie sejmowe wybranego, jeżeli właściwy ubywającego członka zastępca także jest przeszkodzony;" *c)* projekt do ustawy służby krajowej; *d)* projekt etatu osób i płacy urzędników i sług wydziału krajowego.

Powyższe wnioski wydziału krajowego odesłane być mają na wniosek p. *Zyblikiewicza* do osobnej komisyi z 5 członków z całego sejmu wybrać się mających.

P. *Pietruski* przedłożył wniosek wydziału krajowego tyczący się uposażenia fundacyi Alexandra hr. Stadnickiego tej treści: Wysoki Sejm uchwali: „Wydawnictwo starych aktów, w archiwum tak zwanem Bernardyńskiem we Lwowie znajdujących się. przez ś. p. Alexandra hr. Stadnickiego fundowane, pobierać będzie na cele fundacyi z dochodów funduszu domestykalnego rocznie kwotę 1200 zł. w. a. jako niezwrotny datek tak długo, dopóki wydawnictwo to nie przyjdzie do używania majątku przez ś. p. fundatora dla tej fundacyi przeznaczonego."

Przedmiot ten na wniosek Marszałka krajowego odesłany został do komisyi funduszowej.

Hr. *Adam Potocki* w dłuższej mowie przyjętej oklaskami motywował swój wniosek, ażeby dla załatwienia spraw odnoszących się do szkół w kraju sejm wyznaczył komisyę z 5 członków wybranych z całej Izby, i onej polecił, aby wzięła pod rozwagę obecne urządzenie szkół krajowych pod względem administracyjnym, pedagogicznym i dydaktycznym, i przedłożyło jeszcze w tej kadencyi sejmowej wnioski, jakie uzna za stosowne.

Ks. *Ginilewicz* wnosi ażeby ze względu na ważność przedmiotu tego, komisya mająca się nim zająć, składała się przynajmniej z 8 członków z całej Izby wybranych.

Wszczęła się dłuższa dyskusya nad kwestyą czyli wniosek hr. Adama Potockiego ma być odesłany poprzednio do komisyi, któraby stosownie do regulaminu orzekła o dalszem jego traktowaniu, lub czy przystąpić wprost do wyboru komisyi szkolnej. Hr. *Adam Potocki* wnosi żeby wniosek jego odesłano do wydziału krajowego; p. *Grocholski* jest za wybraniem bezpośredniem komisyi. W dyskusyi nad tem biorą udział pp. Zyblikiewicz, Paszkowski, Hubicki, książe Sanguszko, Ludwik Skrzyński, ks. Ruczka. W końcu stanęła uchwała ażeby wybrać wprost komisyę z 5 członków z całego sejmu. Wybór zaś tej komisyi został odłożony, równie jak wybór komisyi poprzednio do wniosków wydziału krajowego uchwalonej.

P. *Smolka* motywował w obszernej mowie swój wniosek ażeby sejm polecił komisyi administracyjnej, by zastanowiwszy się nad skutecznemi środkami zamierzającemi przeniesienie do Lwowa rad zawiadowczych i dyrekcyi kolej żelaznych lwowsko-krakowskiej (Karola Ludwika) i lwowsko-czerniowieckiej tak pod tym względem, jak pod względem zapewnienia, iżby Rady zawiadowcze i dyrekcye kolei żelaznych na przyszłość w kraju budować się mających, siedzibę swą w kraju obrały — stosowne wnioski poczyniła i takowe wraz ze sprawozdaniem Sejmowi w jak najkrótszym czasie przedłożyła. — Wniosek ten stosownie do życzenia wnioskodawcy odesłany został do komisyi administracyjnej.

P. Hebda motywował wniosek, ażeby z uwagi, że gospodarstwo krajowe chyli się u nas spiesznym krokiem do upadku, czego jednym z najgłówniejszych powodów jest brak obrotowego kapitału, tudzież zbyt wysokie i niestosownie rozłożone podatki; — zważywszy że podatek spadkowy jest nadzwyczajnie wysoki, mając szczególnie na uwadze czas i okoliczności, w których kontrybuenci są znagleni do uiszczenia się z tegoż; zważywszy nareszcie, że podatek ten dotyka w szczególności najdotkliwiej stan włościański, który w naszym kraju bynajmniej nie jest uposażony w zapasy gotowego grosza, zatem skazuje rolników naszych na opłacanie lichwy olbrzymiej, a w następstwie prowadzi ich do zupełnego upadku i ruiny materyalnej, Sejm uchwalił: zrobić przedstawienie do c. k. rządu o zmniejszenie podatku spadkowego od przeniesienia rzeczy nieruchomych, tudzież o uchylenie dodatków do tego podatku i pobieranie prowizyi zwłoki. — Wniosek ten odesłany został do komisyi prawniczej.

P. Henryk hr. Wodzicki zdając sprawę z narad komisyi, której przydzielony był wniosek p. Kmietowicza o podwyższenie dyet poselskich z 3 złr. na 6 złr. oznajmia, że komisya uznając w zasadzie, że dyety w ilości 3 złr. są z powodu drogości życia

w mieście Lwowie niewystarczające, a wymaganiom stanowiska poselskiego nieodpowiednie, oświadczając przeto zdanie swoje, że powzięta na 1szej sesyi sejmowej w tym przedmiocie uchwała nie zaspokaja słusznie objawionych życzeń; ze względu jednakże na niedostatek, jaki w całym niemal kraju panuje, czego dowodem nieustannie w tym samym gmachu obradująca komisya zapomogi, a ztąd i poczucie powszechnie obudzone do ponoszenia ofiar w tej ciężkiej dla kraju chwili; zważywszy dalej, że obecny peryod sejmowy zbliża się do końca, i nowy Sejm w szczęśliwych może okolicznościach obradujący, stosownie do swoich wymagań urządzić się będzie mógł, oświadcza się komisya przeciw podwyższeniu dyet i wnosi: Wysoki Sejm uchwali: „Wniosek posła Kmietowicza odrzuconym zostaje.“ Nad wnioskiem tym żwawa i dość długa toczyła się dyskusya. Za podwyższeniem dyet przemawiali pp. hr. Golejewski, Ludwik Skrzyński, Hubicki (czyniąc poprawkę, ażeby dyety podwyższono na 5 złr.) Koczyński i Smolka. Za wnioskiem komisyi, czyli za przejściem do porządku dziennego przemawiali pp. Zyblikiewicz, ks. Sanguszko, ksiądz Naumowicz i sprawozdawca hr. H. Wodzicki. Przy głosowaniu wniosek komisyi większością głosów został przyjęty, przeto wniosek o podwyższenie dyet uchylony.

Marszałek krajowy zamknął posiedzenie po godzinie 3ciej po południu. Przyszłe posiedzenie we wtorek. Porządek dzienny: 1. Pierwsze czytanie przedłożenia wniosku rządowego o terytoryalnym podziale kraju. 2. Sprawozdanie komisyi finansowej o zaprowadzeniu roku słonecznego w administracyi i o prowizorycznem rozpisaniu dodatków krajowych do podatków na r. 1866. 3. Sprawozdanie komisyi głodowej. 4. Wybory komisyi do wniosków wydziału krajowego i komisyi do spraw szkolnych.

Lwów, 17. grudnia. *(W sprawie amnestyi galicyjskiej.)* przyniosła *Wiener Abendpost* z 15. b. m. następujący uwagi godny artykuł:

„Gdy Jego Mość Cesarz pod dniem 18. listopada r. b. najłaskawiej skłonić się raczył do nadania amnestyi tym, którzy brali udział w powstaniu, w Polsce i zostającemi z niem w związku agitacyach w Galicyi, było przedewszystkiem zamiarem Monarchy, otworzyć więzienia licznym, poczęści zwiedzionym osobom i powrócić na łono familii tych, którzy albo na podstawie prawomocnych wyroków odbywali już naznaczoną karę, albo też w ciągu wytoczonego przeciw nim śledztwa znajdowali się w więzieniu.

Wcale jednak nieleżało to w objawie najwyższej woli, by rozciągać łaskę także i na tych, którzy uchylili się od śledztwa i wstrzymali tok sprawiedliwości.

Znaczyłoby to przywiązywać dodatkowo legalną nagrodę do kroku, który wszystkie prawodawstwa uznają karygodnym i muszą też uznawać takim, jeżli stosunek między sądami i znajdującymi się pod ich strażą aresztantami nie ma być uważany za formalną i dozwoloną walkę.

Te zdania znachodzą też jasny wyraz w słowach najwyższego postanowienia z 18. listopada r. b. W drugim bowiem ustępie jego powiedziano: że śledztwa toczące się jeszcze z powodu któregokolwiek z przytoczonych w pierwszym ustępie karygodnych czynów, mają być zawieszone, i znajdujący się jeszcze w areszcie inkwizycyi również puszczeni na wolną stopę; do tych więc, którzy uchylili się sami przed więzieniem albo zasądzonem już na nich albo czekającem ich podług ustawy, niemogą te słowa tem mniej się stosować, ponieważ ich indagacye niepotrzebują być dopiero zawieszane, gdyż oni sami karygodnym krokiem uczynili niepodobnem dalsze regularne ich prowadzenie.

Takim więc osobom, które podług tego oczywiście nie było objęte amnestyą z 18. listopada, niepozostaje nic innego, jak tylko udawać się osobno do łaski Monarchy.“

Wiedeń, 16. grudnia. *(Nowiny dworu.)* Według otrzymanego przez dyrekcyę kolei północnej uwiadomienia, Cesarz Jego Mość, jeżeli nie zajdzie żadna zmiana, wyjedzie z Pesztu we wtorek d. 19. w nocy, osobnym pociągiem dworskim a o godz. 7mej min. 14 zrana przybędzie do Wiednia. Pociąg prowadzić będą panowie nadinspektorowie Eichler i Alker, tudzież radzca cesarski Braun. Najj. Pan będzie uroczyście przyjmowany w dworcu kolei. Na peronie będzie ustawiona kompania honorowa pułku piechoty Króla Belgów z sztandarami i muzyką. Wszyscy tu obecni Arcyksiążęta i książęta, panowie ministrowie, pan namiestnik, pp. oficerowie sztabowi i wyżsi będą się znajdować w dworcu kolei. Jego Em. prymas węgierski kardynał Scitowsky będzie towarzyszył Najj. Panu do Ostrzychomia, a komenderujący i tawernik aż do Marchegg.

Z najwyższego rozkazu odbędzie się d. 22. b. m. w c. k. kościele parafialnym w burgu nabożeństwo żałobne za Króla Leopolda I., na którem prócz Najj. Pana znajdować się będą wszyscy tu obecni członkowie najwyższego dworu, dygnitarze, dyplomacya, wysoka jeneralicya, oficerowie sztabowi i wyzsi. Pułk piechoty imienia Króla Belgów wystąpi w paradzie.

Najwyższy dwór przenosi się w poniedziałek dnia 18. b. m. z Schönbrunnu do Wiednia. Ich Cesarzew. Moście Arcyksiążę Rudolf następca tronu, i Arcyksiężniczka Gisela przenoszą się do Wiednia w sobotę.

Najj. Pan ofiarował z kasy prywatnej 200 złr. a Najj. Pani 100 złr. wiedeńskiemu towarzystwu dobroczynności na zakupno drzewa dla ubogich.

Z Mnichowa donoszą pod d. 13. b. m.: Najj. Cesarzowa austryacka przybyła tu w najściślejszem inkognito po ósmej godzi- wieczorem. Książę Karol Teodor, brat, powitał Najjaś. Panię przy wagonie. W imieniu Króla witał Najj. Panię baron Moy najwyższy mistrz ceremonii. Poseł austryacki hr. Blome z wszystkimi urzędnikami poselstwa znajdował się w dworcu kolei. Najj. Pani wysiadła w hotelu angielskim, gdzie oczekiwał na Jej przybycie książę Maxymilian bawarski, ojciec. Przywitanie było serdeczne. Najj. Pani, której towarzyszy hrabia Königsegg z małżonką, zapowiedziała pobyt kilkudniowy. Rodzina książęca opuszcza jutro Possenhofen i przybędzie tu na pobyt zimowy. Księżna Turn i Taxis, siostra Cesarzowej, przybędzie tu także w sobotę. Królowa saska przybędzie tu d. 22. b. m., aby być obecną podczas rozwiązania córki swej, małżonki księcia Karola Teodora. Król saski, jak sądzą, także ma przybyć jednocześnie.

W skutek urzędowego doniesienia o zejściu z tego świata Króla Leopolda I., przez posła belgijskiego hr. O'Sullivan uczynionego, Jego Cesarska Mość wybrał Jego C. W. najdostojniejszego Arcyksięcia Józefa na posłannika dla złożenia Królowi Leopoldowi II. pisma żałobnego cesarskiego i gratulacyi do wstąpienia na tron. W orszaku Arcyksięcia znajdować się będą fmp. hr. Neipperg i major hr. Grünne, syn nadkoniuszego Jego Cesarskiej Mości. W podobny sposób uda się do Bruxeli deputacya pułku Króla belgijskiego, który teraz w Wiedniu konsystuje, dla asystowania przy pogrzebie swego właściciela. Jego król. Wysokość książę August koburski udał się już wczoraj do Bruxeli na uroczystość pogrzebową, w towarzystwie adjutanta swego, barona Nostiz.

Peszt, 14. grudnia. *(Mowa tronowa.)* Mowa od tronu, którą Najjaśniejszy Pan na dniu 14. b. m. zagaił sejm węgierski, opiewa podług Gazety wiedeńskiej w całości jak następuje:

„Witając zgromadzone na sejm stany i reprezentantów Naszego ukochanego Królestwa węgierskiego, z szczerą radością oznajmiamy Wam oraz zamiar, który sprowadził Nas pośród Was, z ową szczerą otwartością, która jest nieodzownym warunkiem zaufania pomiędzy monarchą a ludami.

Przybyliśmy ukończyć to, co rozpoczęliśmy przejęci uczuciem Naszego obowiązku monarszego. Naszym zamiarem jest, osobistą Naszą interwencyą a przeto tem skuteczniej usunąć owe wątpliwości i uchylić owe przeszkody, które stały dotąd na zawadzie rozwiązaniu bieżących kwestyi prawno-politycznych.

Pomiędzy temi stawiamy na pierwszem miejscu rażącą sprzeczność, jaka zachodziła w rozmaitych punktach wyjścia ku zamierzonemu porozumieniu. Utrata prawa z jednej, a bezwzględna ciągłość prawa z drugiej strony, nie mogły doprowadzić do żadnego pojednania.

Tę przeszkodę usuwamy teraz Sami, obierając uznaną wspólnie podstawę prawną za Nasz punkt wyjścia, to jest sankcyę pragmatyczną.

Ta zasadnicza ustawa państwa zagwarantowawszy samodzielność wewnętrznej organizacyi prawnej i administracyi Królestwa węgierskiego i jego krajów przybocznych, zabezpieczała oraz nierozwiązalny na zawsze i nierozdzielny węzeł zostających pod rządami Naszego domu Królestw i krajów, a zatem potęgę ich całości jako wielkiego mocarstwa; i My przeto, jak z jednej strony znachodzimy w niej konieczne i legalne ograniczenie owej samodzielności, tak również z drugiej strony uznajemy bez wszelkich zastrzeżeń uprawnienie tejże w obrębie tych granic.

Podobnież pragniemy zachować bez uszczuplenia owe postanowienia sankcyi pragmatycznej, które odnoszą się do całości korony węgierskiej, a chociaż musimy uwzględniać fakta, dokonane w ostatnich kilkudziesięciu latach, zwróciliśmy przecież Naszą troskliwość monarszą ku temu, by reprezentacyę krajów Naszej korony węgierskiej uczynić możliwą już na tym sejmie krajowym.

W tym celu zwołaliśmy sejm krajowy Naszego Wielkiego Księstwa Siedmiogrodzkiego, ażeby tenże wziął pod ścisłą i gruntowną rozwagę odnoszący się do unii Węgier z Siedmiogrodem I. artykuł ustawy z r. 1848, i wzywamy zarazem zgromadzone na sejm stany i reprezentantów Naszego Królestwa węgierskiego, ażeby postąpili podobnież z artykułem 7. ustawy z r. 184⁷/₈, by kwestya ta nie podług martwej litery ustawy tylko pozorne i wątpliwe, lecz zgodnie z wszystkiemi żywotnemi czynnikami, przez pełne zaufania połączenie ich, trwałe i stanowcze znalazła rozwiązanie.

Również kazaliśmy zgromadzonemu sejmowi Królestw Kroacyi i Slawonii przedłożyć wezwanie do postarania się wcześnie o to, ażeby na tym sejmie krajowym odpowiednio był reprezentowany, a oznajmiając powziętą w roku 1861 i stosunku Kroacyi do Naszego Królestwa Węgierskiego tyczącą się uchwałę kroackiego sejmu krajowego, żywimy nadzieję, że porozumienie się względem prawnego stosunku połączonych przez wieki szczepów bratnich zostanie osiągnięte w drodze wzajemnego ustępstwa i w duchu owego słusznego zapatrywania się, któremu zgromadzone na sejm stany i reprezentanci Królestwa Węgierskiego w swoim na dniu 6. lipca przedłożonym adresie nadali tak niewątpliwy wyraz.

Jako pierwsze zadanie tego sejmu musimy wskazać sposób załatwiania spraw spólnych wszystkich Naszym Królestwom i krajom. Istnienie takich spraw jest uzasadnione już w duchu sankcyi pragmatycznej, chociaż pod względem sposobu ich załatwiania wymagają wielce zmienione stosunki znacznej zmiany.

Przekształcenie politycznych, ekonomicznych i socyalnych czynników, które tymczasem nastąpiło, skłoniło Nas w uczuciu Naszego wielkiego zadania nadać także innym królestwom i krajom Naszym prawa konstytucyjne, i przeto spólne wszystkim krajom prawa mają

być na przyszłość załatwiane, tylko z odpowiednim konstytucyi udziałem owych królestw i krajów.

Te to powody przewodniczyły Nam, gdyśmy wydawali Nasz dyplom z 20. października 1860, a i teraz jeszcze żywimy to mocne przekonanie, że spólne konstytucyjne załatwianie spraw, wskazanych tamże jako spólne, jest niezbędną potrzebą jednolitej egzystencyi i potęgi całego Naszego państwa, w obec której każdy inny wzgląd powinien być podrzędnym.

Co do sposobu ich załatwienia zakreśliliśmy w Naszym patencie z 26. lutego 1861 formę, która jednak wywołała wielostronne i ważne wątpliwości. Gdyśmy przeto nie mogli oprzeć się przekonaniu, że kwestya ta nie bronią materyalnej i moralnej presyi, lecz tylko w drodze wszechstronnego porozumienia i uznania konieczności może być stanowczo i trwale rozwiązana, zawiesiliśmy Naszym manifestem z 20. września r. b. do czasu działalność statutu o reprezentacyi państwa, i przedkładamy teraz zebranym na sejm stanom i reprezentantom Królestwa węgierskiego tak dyplom Nasz z 20. października 1860, jako też patent z 26. lutego 1861 pod dojrzałą rozwagę, ścisłą naradę i do przyjęcia.

Dobrze zrozumiane interesa Naszego Królestwa Węgierskiego jak również pomyślność i bezpieczeństwo całego Naszego państwa wymagają jak najspieszniejszego załatwienia tej sprawy, ażeby konstytucyjne prawa pojedyńczych królestw i krajów Naszego państwa, przez ścisłe połączenie się wszystkich Naszych ludów trwale zabezpieczone, mogły na stałej podstawie rozwijać się i pomyślnie zakwitnąć.

Oczekujemy przeto po zebranych na sejm stanach i reprezentantach Naszego Królestwa Węgierskiego, że przedłożone sobie akta stanu w duchu uprzejmej słuszności dokładnie ocenią, i jeźliby zachodzące względem nich wątpliwości okazały się niepodobnemi do rozwiązania, zaproponują Nam tylko takie zmiany, które dadzą się pogodzić z żywotnemi warunkami całej monarchyi.

W ścisłym, a nawet nierozdzielnym związku z załatwieniem tej kwestyi zostaje rewizya, a względnie przekształcenie owej części ustaw z r. 1848, która odnosi się do działalności Naszych praw monarszych i do zakreślenia granic atrybucyi rządu. Co zostaje w ścisłym związku i wzajemnie oddziaływa na siebie, tego nie można rozdzielać w praktycznem zastosowaniu. Nieodmienne wprowadzenie w życie tych ustaw nie leży ze względu na petycyę Naszego państwa, na nieuszczuploną powagę Naszych praw monarszych, jako też na słuszne pretensye krajów przybocznych, w zakresie możliwości. Chociaż przeto formalna legalność ich nie podlega żadnemu zarzutowi, zabrania Nam przecież Nasz obowiązek monarszy i sumienny wzgląd na zapewnioną wszystkim ludom państwa w równej mierze pieczołowitość, przed równoczesnem ustaleniem stosunku wzajemnych praw i obowiązków zatwierdzić utrzymanie i zastosowanie tych ustaw Naszą królewską przysięgą inauguralną. Potrzeba zatem, ażeby postanowienia tych ustaw, które albo ograniczają Nasze prawa monarsze albo odnoszą się do zmiany formy rządu, bez pogodzenia tychże z warunkami istnienia monarchyi i z opartemi na odwiecznych podstawach wewnętrznemi instytucyami kraju, zostały troskliwie rozważone i stosownie zmienione.

W taki sposób da się uskutecznić, że i My ze spokojnem sumieniem będziemy mogli złożyć Naszą królewską przysięgę inauguralną na stosownie zmienioną i dla późnego potomstwa trwale ustaloną konstytucyę węgierską i przyjąć poświęcenie koronacyi diademem Świętego Szczepana, Naszego Apostolskiego poprzednika, z ową świętą koroną, której chcemy przydać ku ozdobie jako najszacowniejszy klejnot pomyślność Naszego Królestwa Węgierskiego i niezachwianą miłość jego ludów.

Jako ukoronowany Król nieomieszkamy, zebranym na sejm stanom i reprezentantom oprócz owych wniosków, które kazaliśmy już przedłożyć zebranemu na dniu 2. kwietnia 1861 sejmowi krajowemu, oznajmić jeszcze względem licznych innych spraw Nasze królewskie propozycye.

Są to przedmioty, które poruszają tak duchowe jak i materyalne interesa w najdalszych kołach, i których pomyślne uregulowanie nie dozwala dalszej zwłoki bez dotkliwej szkody dla kraju.

Wola Opatrzności boskiej zakreśliła Nam wielkie i trudne zadania, a niemniej ważne i ze względu na zastanowione w znacznej części Naszego państwa życie konstytucyjne z ciężką odpowiedzialnością połączone zadania — temu krajowi. Niepodobnemi do rozwiązania nie są one jednakże, jeźli kraj wespół ze swoim Monarchą trzymając się tradycyi przodków przystąpi do nich z własnem zaparciem się i gotowością do ofiar.

Spodziewamy się tego tem bardziej, iż kraj, nadając siłę i wagę, zyskuje sam na sile i wadze, — iż przystępując do usunięcia trudności, sam siebie podnosi, — iż zabezpieczając istnienie całości, własną zapewnia egzystencyę, i jeźli po pełnej udręczeń epoce powiedzie Nam się, doprowadzić Nasze państwo przez niebezpieczne zakręty trudnego położenia przy pomocy tego kraju szczęśliwie do pożądanego celu, będziemy błogosławić tej chwili, w której dojrzał Nasz zamiar ożywienia nanowo i trwałego ustalenia ufności między władzcą a ludem.

Z pełną ufności nadzieją oczekujemy szczerego objawienia zdań zgromadzonych stanów i reprezentantów kraju, i ogłaszając niniejszem sejm Naszego Królestwa Węgierskiego w uroczysty sposób otwartym, kończymy szczerem życzeniem, by nam dozwolonem zostało, wielkie dzieło porozumienia przy pomocy Boga ku zadowoleniu wszystkich ludów Naszych doprowadzić pomyślnie do końca.

Czynności sejmów krajowych.

Głównie zajmują teraz uwagę powszechną czynności węgierskiego sejmu krajowego. W sprawozdaniach naszych z posiedzeń innych sejmów krajowych ograniczyć się musimy dla szczupłości miejsca na depesze telegraficzne.

Plenarne posiedzenie sejmu krajowego w Zagrabiu w dn. 14. b. m. zaczęło się o godzinie 10. a skończyło o 1. Ban, kardynał Haulik i biskup Strossmayer za przybyciem do sali byli powitani okrzykami. Na galeryi zgromadziła się publiczność bardzo licznie. Biskup Strossmayer w przemowie swojej nazywa manifest wrześniowy dziełem wielkiej mądrości, sprawiedliwości i wspaniałomyślności, za które Królowi Jego Mości należy się wszechstronne uznanie. Na wniosek mowcy obrani zostali Dr. Suhaj pierwszym, septemwir Dr. Subotic drugim wiceprezydentem, notaryuszami Ternski, Dr. Polit, Urbani i Veber, wszyscy przez aklamacyę. Przyjęty został wniosek komitetu, aby Najjaśn. Panu przedłożyć reprezentacye względem odjęcia głosu asesorom tabuli banalnej. Dalej uchwalono: Dziedziczny nadżupan komitatu warasdyńskiego hr. Erdödy ma przybyć na sejm w ciągu ośmiu dni; podobnież nadżupan komitatu virovityckiego Delimanic — w przeciwnym zaś razie przedłożyć Najjaś. Panu reprezentacyę względem ich uwolnienia. Następne posiedzenie miało odbyć się dn. 15.

W sejmie *czeskim* na posiedzeniu w dn. 14. projekt względem podziału powiatów, uchwalono przekazać komisyi z 21 członków. — Wybór tejże odbędzie się w sobotę. Szef namiestnictwa hr. Lażański wyjaśniał stanowisko, z którego rząd wyszedł: W projekcie podziału powiatów rząd miał na względzie bezwarunkowe utrzymanie granic gminy politycznej, gminy parafialnej, dominia, najmożliwszy podział narodowości, oddzielenie okręgów rolniczych i przemysłowych; prawa sejmu krajowego do odpowiedniego ograniczenia reprezentacyi powiatowych nie będą uszczuplone. Organizacya władz należąc do władzy wykonawczej rządu ma być tak pojedyńczą, że jeszcze dalsze sprawy mają być poruczone gminie i reprezentacyi powiatowej (Oklaski.)" — Następnie przystąpiono do debaty specyalnej nad ustawą względem indemnizacyi. Leo Thun mówi za dowolnem spłaceniem, proponuje odpowiednie wystylizowanie ustępu przy §. 1. Albert Nostiz broni wniosku Thuna, podobnież Rieger, który proponuje odesłać wniosek Thuna do komisyi. Wniosek Thuna pozostaje w mniejszości, podobnież wniosek Riegera względem odroczenia. §. 1. przyjęto według wniosku komisyi, podobnież §. 2., który stanowi dla pojedyńczych ciężarów gruntowych częścią dowolny, częścią przymusowy spłat, z poprawką. — Następne posiedzenie w sobotę odbyć się miało.

Sejm krajowy w Gracu na posiedzeniu w dniu 14go b. m. uchwalił dodatek do statutu dla zakładu obłąkanych, że dyrektora zakładu mianuje wydział krajowy zapytawszy poprzednio ministeryum stanu, czy rząd nie ma jakowych zarzutów przeciw kandydatowi mającemu być zamianowanym. Na wniosek wydziału do sprawozdania z rachunków uchwalono przedstawić rządowi ponownie potrzebę zniesienia lennictw styryjskich, i ze względu na szczególne prawa lennicze wazali styryjski prosić rząd, aby w razach allodializowania postępywano ściśle według zasad słuszności. Na wniosek Rechbauera przyjęto dodatek, że skoro czynność konstytucyjna rady państwa będzie znowu przywrócona, nastąpi zniesienie lennictw w Styryi. Następuje według porządku dziennego wybór dwóch deputowanych do rady państwa. Komisarz rządowy oświadcza imieniem rządu, że prawo wybierania deputowanych niewątpliwie przysłuża sejmowi, ale do wyboru jest koniecznie potrzebną inicyatywa od rządu przez przedłożenie wniosku. Deputowani Hormann i Razlag oświadczają się przeciw, Rechbauer, Carner, Fleckh i Kaiserfeld za przedsięwzięciem wyboru. Przystąpiono więc do wyboru, którego rezultat będzie ogłoszony na następnem posiedzeniu.

W sejmie krajowym w *Klagenfurcie* toczyły się dalsze rozprawy nad ustawą względem politycznego podziału powiatów. Wniosek Canavala: sejm wyraża w obec rządu życzenie i nadzieję, że jego opinia względem organizacyi sądownictwa będzie także wysłuchaną, został przyjęty. — Tenże deputowany zaproponował następnie w imieniu wydziału krajowego podać adres do Jego ces. Mości z przedstawieniem, że budowa kolei Rudolfa jest nagłą, i z prośbą, aby jak najprędzej rozpoczętą została. W tej sprawie należy także przedłożyć memoryał ministerstwu stanu. Wniosek ten został przyjęty i ułożenie obu pism poruczono wydziałowi, do którego wybrani zostali deput. Tschabuschnigg, Scheliessnigg, Canaval, Nagel i biskup Wirry. Nastąpiło posiedzenie poufne.

Sejm *opawski* na posiedzeniu w dniu 14go b. m. odrzucił na podstawie §. 72. regulaminu zażalenia kilku gmin przeciw orzeczeniom wydziału krajowego.

Na posiedzeniu sejmu krajowego w *Gorycyi* w dniu 14. b. m. deput. Cerne oznajmił, że zaproponuje adres dziękczynny do Najjaśn. Pana z powodu patentu i manifestu wrześniowego.

Dnia 13go toczyła się debata nad adresem w sejmie salzburgskim. Adres przyjęty wyraża prośbę o przywrócenie stosunków konstytucyjnych. Pan Lasser, były minister, prezydował w komisyi adresowej, i w obec reprezentanta rządu wyraził swoje zdziwienie, że w roku 1865 zdecydowano się na kroki, którym sprzeciwiano się w roku 1860. Taką zmianą zdania może poszczycić się każdy rząd. Tymczasem trudno pojąć, dlaczego w r. 1865 nie uczyniono tego, czego nie uczyniono w roku 1860, zwłaszcza że inni ministrowie i inne zasady rządzą w Austryi. Reprezentant

rządu na sejmie salzburgskim szef kraju hr. Taaffe dawał oświadczenia, które do pewnego stopnia były właściwe w swoim rodzaju. Rzekł on, że manifest wrześniowy wskazuje jasno sposób zapatrywania się rządu, który nie znosi ani dyplomu październikowego, ani patentu z lutego. Rząd postępuje zgodnie z patentem z lutego, który do działalności statutu rady państwa przywiązał pewny warunek, mianowicie aby pomiędzy częściami składowemi całej konstytucyi, statutem rady państwa i ustawami węgierskiemi była przywrócona harmonia. Tę ostatnią spodziewa się rząd teraz osiągnąć. Zresztą oby sejm krajowy przyszedł do przekonania, że życzeniem rządu jest konstytucyę państwa uczynić możebną w jej całem zakresie.

Tyrole włoscy znowu nie chcą brać udziału w obradach sejmu krajowego w Innsbruku. Na posiedzeniu tego sejmu w dniu 11. b. m. odczytanem zostało oświadczenie zbiorowe dziesięciu deputowanych z włoskiego Tyrolu, którzy nie chcą ani złożyć mandatów, ani w obec teraźniejszych stosunków zasiadać w sejmie. Przedkładają więc swoje życzenia panu ministrowi stanu, a szefa kraju proszą, aby im nie odbierał mandatów aż do nadejścia odpowiedzi z ministeryum. Życzenia te odnoszą się do oddzielenia włoskiej części kraju od niemieckiej.

Królestwo Polskie.

Dziennik Warszawski donosi: (Nowy plan do 106 loteryi klasycznej w Królestwie Polskiem) przedstawia dla grających w niej wszelkie szanse, różni się bowiem od poprzednich, a przewyższa dogodnością warunków podobne plany loteryi zagranicznych w tem, że nie tylko równa połowa losów wygrywa, co jedyną było ponętą u zagranicznych loteryj, lecz nadto w piątej klasie stosunek losów wygrywających najmniejsze sumy, tak zwane stawki, ma się jak $5\frac{1}{2}$ na 10, a reszta stanowi wyższe wygrane, gdy w zagranicznych 7 na 10 wygranych są stawkowe, a zatem ilość wyższych wygranych tam jest 3 a u nas $4\frac{1}{2}$ na 10 numerów. Dalej wygrywając stawkę za granicą, w rezultacie gracz zawsze dokłada, u nas zaś przez najmniejszą wygraną nietylko stawka się zwraca, ale jeszcze 4 rs. 80 kop. grający zyskuje. Przy wygodach, jakie obecnie loteryja nasza krajowa przedstawia, spodziewać się należy, iż chcący grać w loterye dadzą pierwszeństwo tej nad zagraniczną, bo obok niebezpieczeństwa na jakie każdy udział w niej biorący naraża się z powodu istniejącego dla niej zakazu, kraj traci, ponosząc peryodycznie haracz, który żadnego pożytku ogółowi nie przynosi, a najczęściej wydatek taki wcale się nie wraca. Autorem nowego planu loteryi krajowej jest kolektor tutejszy Maurycy Nelken, który w tych dniach od władzy wyższej uzyskał tytuł głównego kolektora loteryi w Królestwie Polskiem.

Kronika.

(Rozprawy ostateczne w lwowskim c. k. sądzie krajowym.) **K r a d z i e ż.** Dn. 15. b. m. stawiona przed kolegium 5 sędziów (prezyd. radzca sądu kraj. p. Mogielnicki, oskarzyciel zastępca prokuratora państwa p. Buszak, obrońca p. adwokat krajowy dr. Żminkowski) Urszula Reisenauer z Hallein w Salzburgu, 36 lat licząca, stanu wolnego, obrz. rz. k., pokojówka, zeznała i przekonaną została, że w towarzystwie swojej pani, wojskowej jurysdykcyi podlegającej, skradła w jednym z handlów bławatnych we Lwowie w ciągu 2 do 3 miesięcy, przy kupnie, towary wartości 565 zł., które potem obiedwie przedawały i zastawiały. Niektóre z tych rzeczy znaleziono u obżałowanej w Wiedniu, zkąd do Lwowa odstawioną została. Skazana została na 2 lata ciężkiego więzienia. (Prokuratorya proponowała 5 lat więzienia.)

(Pan Kajetan K o b jeneralny inspektor c. k. uprzyw. galic. kolei Karola Ludwika przybył tu z Krakowa i stanął w hotelu Langa.

(Kolej Lwowsko-Czerniowiecka) prócz wiadomych stacyi zakłada jeszcze jednę pod Wybranówką urządzeniem do wymijania.

(Zniżenie ceny transportu.) C. k. uprzyw. galic. kolej Karola Ludwika ustanowiła koszta transportu masła, świeżego mięsa i bitego drobiu (w opakowaniu) w razie oddania do przewozu pociągami osobowemi jako przesyłek pośpiesznych, według taryfy towarów III. klasy, a fracht od zwracanych naczyń w których te artykuły były opakowane według taryfy towarów II. klasy z policzeniem należytości pobocznych za fracht pobieranych.

(Pożary.) W **D o b r o m i l u** w nocy z 20. na 21. z. m. spalił się dom z budynkami gospodarskiemi i sąsiednia stodoła. Szkoda wynosi 1080 zł. Ogień powstał przez nieostrożność.

W **S a r n k a c h g ó r n y c h** w powiecie Bursztyńskim d. 20. z. m. spalił się dom włościański. Szkoda wynosi około 220 zł.

Tamże dnia 25. z. m. spalił się dom włościański z budynkami gospodarskiemi i zapasami zboża. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

W **W y g n a n c e** w powiecie Czortkowskim d. 3. b. m. spalił się budynek gospodarski wartości 600 zł. Ogień miał być podłożony.

W **W o j s ł a w i c a c h** w powiecie Sokalskim d. 5. b. m. spalił się dom włościański z budynkami gospodarskiemi i zapasami zboża. Szkoda wynosi 1000 zł. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

W **K a m i o n c e** na przedmieściu Lwowskiem d. 8. b. m. spalił się dom. Szkoda wynosi około 408 zł. Przyczyna pożaru nie jest wiadoma.

(Statystyka kolei w Anglii.) W roku 1864 było w ruchu w Anglii 8890, w Szkocyi 2105, w Irlandyi 1794, razem 12.987 mil kolei żelaznych. W Anglii i Walii przewieziono 23,467.020 osób pierwszą klasą, 59,681.616 drugą i 114,016.625 trzecią; w Szkocyi 1,998.949 osób pierwszą, 2,691.301 drugą i 15,515.205 trzecią klasą; w Irlandyi 1,543.094 osób pierwszą, 3,589.204 drugą i 6,769 204 trzecią klasą. Oprócz tego przewieziono koleją w Anglii i Walii 2,083.254 wołów, 6,786.127 owiec, 1,426.264 świń, 49,414.170 beczek węgla, 12,475 884 innych produktów górniczych i 28,802.662 innych towarów. Za transport osób zebrały koleje w Anglii i Walii 13,967.779 f. szt., za transport towarów 15,399.870 f. szt., razem 28,667.649 f. szt. Koszta ruchu wynosiły 13,535.813 f. szt., pozostało więc 15,627.817 jako procent od kapitału zakładowego. Ten zaś wynosił przeszło 500 milionów w akcyach pierwszeństwa, obligacyach i wpłatach na budowę nowych kolei. W skutek nieszczęśliwych wypadków lub przez własną nieostrożność w roku 1864 poniosło śmierć na kolejach w Anglii i Walii 168 osób, ranionych było 684; w Szkocyi pierwszych 43, drugich 65, w Irlandyi pierwszych 29, drugich 46.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

(S.) **Lwów**, 15go grudnia. W tygodniu ubiegłym *handel zbożem* był ożywiony, i nie zanosi się ani na spadanie ani na podniesienie się cen. Do Lwowa przywieziono z Dębicy, Rzeszowa i Przemyśla znaczniejsze partye żyta, po większej części żyta i pszenicy, a wszystko koleją. Godna uwagi, że administracya naszej kolei zniżyła ceny przewozu głównych gatunków zboża w kierunku z Krakowa do Lwowa z 1 złr. 95 c. na 1 złr. 6 c., i w skutek tego w ostatnich 8 dniach zwieziono tu przeszło 2500 cet. żyta. Dyrekcya pierwszego koncesyonowanego instytutu posługaczy podejmuje się odstawy wszystkich gatunków zboża po 6 c. od korca, w razie niepogody wozami używanemi do przewozu mebli, przezco odbierający prócz spiesznej dostawy maja jeszcze tę korzyść, że transporta dochodzą ich nieuszkodzone. Z Tarnowa wywieziono w tygodniu ubiegłym kilka znaczniejszych partyi żyta do Krakowa, a tak częścią na kołach, częścią koleją żelazną przybyło do Krakowa 3400 cet. Do Bochni nadeszły znaczniejsze transporta zboża z Węgier, przeznaczone po większej części do Prus i przedawane do młynów tamtejszych. Najlepsze gatunki pszenicy 170 ℔ wagi płacono tu po 9 złr. i partye zwiezione rozbierano szybko. Na targowice w Galicyi zachodniej nadeszły transporta zboża z Królestwa Polskiego. *Jęczmień* pośledniejszy na karm płacono po 4 złr. 10 do 30 c., zdatny do browarów 144 ℔ wagi po 5 złr. korzec. *Żyto* 160 ℔ wagi płacono korzec po 6 złr. 40 do 50 c., i był znaczny popyt na ten artykuł. Przy kupnie żyta z obwodów zachodnich decyduje gatunek. *Owies* wagi 100 ℔ płacono po 2 złr. 70 do 80 c. Na targowicy lwowskiej najwiekszy odbyt na ten artykuł jest dla skarbu. *Ziemniaki* dawano korzec po 2 złr. 40 c. w Galicyi zachodniej, a mianowicie w Tarnowie, Dębicy i Rzeszowie płacą po 1 złr. do 1 złr. 30 c., ale dowóz do Lwowa nie opłaca się z powodu wysokiego frachtu na kolei. *Wyrobów mącznych* nic ztąd na zachód nie wywieziono, natomiast młyny tutejsze zaopatrują okolicę i niektóre miejsca ku wschodowi i południowi położone. Młyn parowy w Tarnowie i młyn p. Barucha w Krakowie zamierzają nadesłać temi dniami do Lwowa najlepsze gatunki mąki, przezco ceny spadłyby tutaj. W ostatnich czasach zaczęto wywozić z Galicyi znaczniejsze partye masła do Berlina, a ztąd do Hamburga. W tygodniu ubiegłym wywieziono z Rzeszowa 120 cet. Jaki zysk można mieć na tym artykule widać ztąd, że masło wyrobu gdańskiego płacą w Hamburgu cetnar po 80 do 85 złr. Masło z obwodu Sanockiego wysłane do Rzeszowa płacono franko dworzec kolei w Rzeszowie cetnar po 35 złr. 50 c., w Hamburgu zaś tylko po 42 do 43 złr., ponieważ gatunek był pośledniejszy jak masła gdańskiego. Właściciele dóbr posiadający wielkie pastwiska mogą mieć na ten artykuł znaczny odbyt, i w razie popytu gotowi jesteśmy udzielać wszelkie możliwe wyjaśnienia. *Lnu, konopi i pakuł* wywieziono ztąd 331 cet. do Bielska, 747 cet. do Wiednia, 1109 cet. do Prus, 261 cet. do Berna, 443 cet. do Pragi i kilka pomniejszych partyi do Prus, Weiskirchen, Hohensztadtu, B. Trübau, Pardubitz, Ołomuńca i Kolina. *Drzewa opałowego* w ostatnich dwóch miesiącach sprowadzono do Lwowa z Sądowej Wiszni 250 sągów, i głównie p. S. Rozdoll podejmuje się tych transportów. Loco dworzec kolei we Lwowie sąg najpiękniejszego drzewa bukowego kosztuje 12 złr. w. a. *Wełny* wysłano ztąd kilka partyi do Bielska i Wrocławia. Wywóz wynosił w tygodniu ubiegłym około 580 cet. *Manufaktów* z fabryk Berneńskich, Wiedeńskich i Reichenbergskich nadeszło tu około 3000 cet., z czego większa część była przeznaczona do Księstw Naddunajskich i wschodnich obwodów Galicyi. Nasi kupcy pomniejsi na prowincyi użalają się na mały odbyt i brak popytu. Drzewa okrętowego do wyrobów i na budulec przywieziono do Lwowa w ostatnich 8 dniach około 700 cet. i wysłano do Medyki. *Spirytusu* przywieziono tu z Rzeszowa kilka pomniejszych partyi. Trzody chlewnej wywieziono w tygodniu ubiegłym z Galicyi przez Kraków do Ostrawy i Opawy 6000 sz. Pomniejsze transporta wysłano z Oświęcima do Prus. W ogóle ruch zmniejszył się teraz w skutek obecnej pory. *Bydła rzeźnego i opasowego* wysłano w ostatnich 8 dniach do Lipnika i Florisdorf 209 sz. wołów. W najbliższych 8 dniach mają nadejść znaczniejsze transporta.

Ostatnia poczta.

P e s z t, 16. grudnia. W izbie niższej odczytano dziś adres przywiązania mieszkańców Fiumy i adres Węgrów zamieszkałych w Alexandryi, i śród radośnych okrzyków uchwalono złożyć je w archiwie.

P r a g a, 16. grudnia. Miasto **P i l z n o** mianowało ministra stanu hr. *Belcredego* honorowym obywatelem swoim.

Londyn, 16. grudnia. Zapewniają, że Hiszpania przyjęła pośrednictwo Anglii i Francyi w sporze z republiką Chili. i ułożyła się już z temi mocarstwami o warunki.

Poznań, 16. grudnia. Hrabia Ledochowski został obrany dziś w Gnieźnie jednogłośnie arcybiskupem poznańskim i gnieżnieńskim.

Bruxela, 16. grudnia (3 godzina po południu). Właśnie skończyła się uroczystość pogrzebowa.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. grudnia.

Hotel George: PP. Hr. Dzieduszycki Stanisław, z Gwoździca starego. — Hr. Ożarowski Konstanty, z Lackiego.

Hotel angielski: Kluczyński Kajetan, z Majdanu. — Torosiewicz Longin, ze Stawczan.

Hotel europejski: Szumlański Michał, z Krzywego.

Hotel krakowski: Hr. Łoś August, z Bortkowa.

Dnia 17. grudnia.

Hotel George: PP. Książęta Sanguszko Paweł i Roman, z Rosyi.

Hotel Langa: Hr. Komarnicki Roman, z Złoczowa.

Hotel angielski: Eliasiewicz Franciszek, z Tarnowa — Gudziszewski Stanisław, c. ros. pułkownik, z Warszawy.

Hotel europejski: Wasylewski Tadeusz, z Senkowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16. grudnia.

PP. Milewski Kornel, do Mełny. — Tergonde Romuald, do Ułucza. — Winnicki Ludwik, do Wierzbicy. — Zubrzycki Józef, do Dębowca.

Dnia 17. grudnia.

PP. Łukasiewicz Grzegorz, do Chocimierza. — Młodecki Kaziemirz, do Brodów. — Mierzyński Rafał, do Baryłowa. — Marmarosz Józef, do Karowa. — Teodorowicz Teodor, do Czortowic. — Winnicki Kaziemirz, do Hodynia. — Załęski Leon, do Złoczowa.

Dnia 16. grudnia 1865 roku wyciągnięto w c. k. urzędzie loteryjnym lwowskim następujących pięć liczb:

17. 45. 26. 48. 37.

Przyszłe ciągnienia nastąpią dnia 30. grudnia 1865 i 13. stycznia 1866 r.

TEATR.

Dziś (przedst. niem.) **„Der Dumme hat's Glück,"** komedya ze śpiewami w 3 aktach.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. i 17. grudnia 1865.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
	'''					
7. god. zrana	328.01	— 6.8	94.2	zachodni	mi.	pogoda
2 g.od. po poł.	327.66	— 1.8	91.8	„	„	pochmurno
10.god.wiecz.	326.67	— 1.6	87 3	„	„	śnieg
Wysokość śniegu 10'''.						
	'''					
7. god. zrana	326.53	— 1.0	89 5	zachodni	mi.	śnieg
2. god. po poł.	326 61	+ 0.5	88.0	„	„	pochmurno
10.god.wiecz.	327.19	0 0	83.0	„	„	„
Wysokość śniegu 4'''.						

Kurs Lwowski.

Dnia 16 grudnia

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	00	5	05
Dukat cesarski	„ „	5	03	5	07
Półimperyał zł. rosyjski	„	8	57	8	70
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	63	1	67
„ papierowy rosyjski	„ „	1	37	1	39
Talar pruski	„ „	1	57	1	59
Polski kurant i pięciozłotówka . . .		—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	66	79	67	45
„ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	70	05	70	63
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	67	58	68	29
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	65	69	66	39
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	187	06	189	31

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 16. grudnia.

	złr.	kr.
5% Metaliki	63	50
5% pożyczka narodowa	66	15
Losy z 1860 roku	84	15
Akcye banku wiedeńskiego	764	—
„ „ kredytowego	159	10
Londyn, 10 funtów szterlingów . . .	105	10
Srebro	105	50
Dukat pojedyńczy	5	05

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 15. grudnia.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.

	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% . .	59.45	59 55
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	99.—	99.25
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	66.25	66.35
od kwiet. do paźd. po 5%	66.—	66.10
Pożyczka w srebrze z 1864 roku zwrotna w 35 latach	71.—	71.50
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	63.—	63.20
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5% .	63.10	63.30
dtto. po 4½%	56.—	56.50
dtto. „ 4%	49.75	50.25
dtto. „ 3%	37.50	37.75
dtto. „ 2½%	31.—	33.—
dtto. „ 1%	12.40	12.60
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	139.50	140.50
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów . . .	136.50	137.50
Przez. do wyl. z r. 1854	80.75	81 25
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100zł.	84.—	84.10
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	92.20	92.40
Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 złr. . . .	77 50	77.70
Renty Como po 42 lir. aust.	18.50	19.—
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	56.—	58.—
„ 4½%	55.25	55.75
„ 4%	48.75	49.25
„ 3½%	42.50	43.—
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	55.—	57.—
„ 2¼%	50.—	51.—
„ 2%	44.—	45.—
„ 1¾%	39.—	40.—
dtto. z procent. za granicą „ 5%	71.50	72.—
„ 4½%	67.25	67.75
„ 4%	60.—	60.50

B. Krajów koronnych.

Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi .	82.—	83.—
Wyż. Aust.	82.—	83.—
Salcburg	84.—	85.—
Czech	86 50	87.50
Morawii	81.—	82.—
Szlązka	87.—	88.—
Styryi	88.—	88.75
Tyrolu	—.—	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	84.—	88.—

Obl. ind. po 5proc. za 100zł.	pien.	towar.
Węgier	69 75	70.50
Banatu Tem. .	68 50	69.—
Kroacyi i Slawonii	71.—	72.—
Galicyi	67.80	68 30
Siedmiogrodu .	64.75	65.50
Bukowina . . .	66.50	67.—
Z klauzulą wylos. w r. 1867	66.—	66.50
Banat Temesz.	65.75	66 55
Lomb. wen. poż. z r. 1859	86.—	88.—
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	54.—	55.—
„ 3½%	—.—	—.—
Dług Salcburga „ 3%	54.—	55.—
„ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	27.—	27.50
„ 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

	pien.	towar.
Po 3% za 100 zł. . . .	22.50	23.50
„ 2½% „ 100 „ . . .	18.—	19.—
„ 2¼% „ 100 „ . . .	16.50	18.50
„ 2% „ 100 „ . . .	14.—	16.—
„ 1¾% „ 100 „ . . .	12.50	14.50

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar.
Banku narodowego . . .	763 —	765.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	158,20	158 40
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	581.—	583.—
Banku anglo-austryackiego na 200 złr. (20 ft. ster.) z wpłatą 30%	69 —	69.50
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1660.—	1662.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	176.50	176.70
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł.	178 —	179.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	121.50	122.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	187.60	188.10
Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.) z wpłatą 35% .	65.—	67.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	154.75	155.25
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k. .	109 —	109.50
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	147.—
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	—.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	—.—	—.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	696	700.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł m. k.	241.—	245.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	—.—	—.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a. .	133.—	136.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k. . . .	443.—	444.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	217.—	219.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	390 —	395.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a. . . .	250.—	255.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	365 —	368.—

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

	pien.	towar.
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	—.—	—.—
10let. „ 1857 po 5%	104.—	104.50
przeznaczone do los. po 5% . .	92.20	92 40
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5% .	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5% . .	87.80	87 90
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	67.—	67.50
Węgier. Towar. ziemskie po 5%	75.25	75.50

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	97.—	97.25
detto detto w sreb. upr za 100 zł. w. a. . . .	76.—	76.50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	72.50	73.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	105.—	106.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	95.75	96 25
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	90 25	90.75
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	87.—	88.—
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	77.75	78.—
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	85.—	—.—
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	76.—	77.—
Kolej gal. Karola Ludwika po 300 zł. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zł. . . .	88.—	90.—
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	90.—	92 —
Lloyda za 100 zł. . . .	87.50	88 —

6 Losy.

(za sztukę.)

	pien.	towar.
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	110.—	120.—
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	76.—	76.50
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	108.50	109.50
„ „ po 50 zł. m. k.	48.25	48 75
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	21.—	22.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	64 —	68.—
Salma „ 40 „ „	26.—	26 50
Palfiego „ 40 „ „	21.50	22 50
Clarego „ 40 „ „	22 —	22 50
St. Genois „ 40 „ „	22.—	22.50
Windischgrätza 20 zł. „	15.—	15 50
Waldsteina 20 „	16.—	17 —
Keglevicha 10 „	12.—	12 50
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	12 —	12 50

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

	pien.	towar.
Amsterdam za 100 zł. hol.	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n	88.50	88 60
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal. . .	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	88.60	88 60
Genua za 100 lir. piem. .	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B. . .	78 80	79.—
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	41.75	41 85
Londyn za 10 ft. szt. . .	105.30	105.30
Lugdun za 100 fr. . . .	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wł.	—.—	—.—
Marsylia za 100 fr. . . .	—.—	—.—
Paryż za 100 fr.	42.10	42 10
Praga za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a. .	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a. .	—.—	—.—

(31 dni po okazaniu.)

	pien.	towar.
Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

Dukaty ces. men. . . .	5.07½	5.08½
dtto. pełnej wagi . .	5.07½	5.08½
Korona	—.—	—.—
20frankówka	8.50½	8.51½
Rosyjski imperyał . . .	8.70	8.75
Talar związkowy . . .	1.59	1.60
Srebro	106 25	106.50
Kurs korony w c. k. kasach	13zł. 50 c.	

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rzadowej.